

Beroepsprofiel Associate degree 'Duurzaam bodembeheer'.

1. Functies Ad Bodem

Een Ad bodem afgestudeerde heeft de kwalificaties voor het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar. Deze beroepen worden uitgeoefend bij zowel de particuliere sector en de overheid. Bij de particuliere sector handelt het zich in het bijzonder om adviesbureaus, die werkzaamheden verrichten op het gebied van bodembescherming en onderzoek uitvoeren naar aard, omvang en de mogelijke risico's van (water)bodemverontreiniging voor de mens en het ecosysteem. Daarnaast zijn adviesbureaus veelal betrokken als adviseur van gemeenten voor het opstellen van bodembeleids- en bodembeheerplannen. Naast de adviesbureaus worden de beroepen uitgeoefend bij aannemers, die zich bezighouden met de uitvoering van (water)bodemsaneringen en andere bedrijven die te maken hebben met grondverzet in verband met bijvoorbeeld infrastructurele projecten (wegenbouw, grondbanken).

Bij de overheid ligt het grootste aantal functies voor een afgestudeerde Ad bodem bij de gemeenten en gemeenschappelijke adviesdiensten. Gemeenten hebben de laatste jaren door decentralisatie steeds meer eigen verantwoordelijkheden gekregen voor het duurzaam beheer van de bodem. Gemeenten moeten hiervoor eigen beleid ontwikkelen en daarop afgestemde beheerplannen opstellen. De gemeenten zijn daarbij ook steeds belangrijker geworden om toezicht te houden op de correcte uitvoering van de wet- en regelgeving die van toepassing is voor een optimaal en duurzaam bodembeheer. Ook bij andere overheden, zoals provincies en rijksdiensten (Ministerie VROM, Milieu-inspecties, Rijkswaterstaat) liggen er functies voor afgestudeerden Ad bodem op gebied van toezicht en handhaving bodemwetgeving, (water)bodemsanering, etc.

Meer concreet geformuleerd worden de hieronder volgende functies aangetroffen in advertenties vanuit het werkveld bodem:

- Junior adviseur bodem
- Junior bodemonderzoeker
- Beleidsmedewerker bodem
- Toezichthouder bodemwetgeving
- Assistent projectleider bodemsanering
- Milieukundig begeleider bodemsanering

2. Beroepswerkzaamheden

De belangrijkste werkzaamheden van de afgestudeerde AD bodem liggen (naar verwachting) op het vlak van (bodem)kwaliteitsonderzoek. In eerste instantie bestaat het werk voor de pas afgestudeerde deels uit de uitvoering van het onderzoek, zoals het uitvoeren van veldonderzoek ((water)bodem- en grondwatermonsters verzamelen) en daaropvolgend komt het accent steeds meer te liggen in het opstellen van onderzoeksplannen, het aansturen van veldwerkers. Nadat de resultaten van het veldonderzoek bekend zijn geworden moeten deze gegevens worden geïnterpreteerd. Het gaat hierbij om het vaststellen van de risico's van aanwezige verontreinigingen voor de omgeving en of het adviseren over de best mogelijke saneringsaanpak. Alle informatie met betrekking tot het

uitgevoerde onderzoek dienen tenslotte in een rapport worden beschreven met daarin duidelijke conclusies en heldere adviezen voor de opdrachtgever.

Bij de overheid ligt het accent voor een (beginnende afgestudeerde vaak op het beoordelen van bodemonderzoeksrapporten, het overleggen met externe adviesbureaus en het verzorgen van contacten met burgers en bedrijven. Een andere belangrijke taak binnen een overheidsorganisatie bestaat uit het opstellen van bodembeleidsplannen. Dergelijke werkzaamheden vragen veel (intern) overleg met collega's en andere (gemeentelijke) afdelingen. Verder heeft de overheid als taak om toezicht te houden op de uitvoering van de regelgeving en bij geconstateerde overtredingen over te gaan tot handhavingacties.

Het op een correcte manier uitvoeren van deze beroepswerkzaamheden vraagt, naast de vakinhoudelijke bodemkundige vakkennis, ook andere belangrijke competenties. Onderstaand zijn een aantal facetten van beroepswerkzaamheden in verschillende rubrieken ingedeeld. Deze omschrijvingen zijn letterlijk overgenomen uit recente vacaturebeschrijvingen op het internet (o.a. Ecojob,). Daarbij is een onderscheid gemaakt naar strikt bodemkundige taakvereisten en andere eisen die samenhangen met andere competenties.

Rubriek Bodemonderzoek en interpretatie

- Uitvoeren van historisch (bodem)onderzoek d.m.v. raadpleging van archiefstukken over bedrijfsactiviteiten, ondergrondse tanks en bodemvervulling in de omgeving en het rapporteren hierover;
- Uitzetten van veldwerk
- Interpreteren van meetresultaten
- Aansturen en begeleiden van adviesbureaus, veldwerkploegen en andere onderaannemers
- Als adviseur maakt u de onderzoeksvoorstellen met bijbehorende offertes voor de uitvoering van verkennend en nader bodemonderzoeken.
- Als Junior Adviseur bodem stel je offertes en rapportages op voor bodemonderzoeken. Eventueel stel je ook saneringsplannen of evaluatierapporten op. Je stuurt het benodigde veldwerk voor de bodemonderzoeken aan en je regelt het laboratoriumonderzoek.
- Je draagt zorg voor een correcte verwerking van de onderzoeksgegevens en adviseert de opdrachtgever over je bevindingen.

Rubriek Toezichthouder bodemwetgeving

- Handhaven van bodemsaneringen conform saneringsplannen
- Controleren van projectmatige ontgravingen, calamiteiten met gevolgen voor de bodem, hergebruik van grond en dergelijke, mede in het kader van het Bouwstoffenbesluit
- Uitvoeren van surveillance om eventuele overtredingen bij sanering van de bodem te voorkomen
- Afhandelen van klachten, die betrekking hebben op het werkgebied bodem
- Toetsen van evaluatierapporten van saneringen.

Rubriek Bodemsanering

- Controleren van verloop van sanering
- Assisteren bij toezicht houden uitvoering sanering

Zoals al opgemerkt worden in personeelsadvertenties ook eisen gesteld aan competenties, niet rechtstreeks gerelateerd aan het vakgebied van de bodem. Hieronder volgen een aantal citaten uit advertenties waarin deze facetten worden genoemd.

Rubriek Communicatie en klantgericht adviseren

- U begeleidt vanuit kantoor het veldwerk en u draagt zorg voor het opstellen en de rapportage van de door u uitgevoerde onderzoeken. Ook onderhoudt u de contacten met de klant en andere betrokken instanties.
- Hierbij spelen natuurlijk de klantcontacten een belangrijke rol.
- Je bent iemand met een doernermentaliteit en met een klantgerichte en flexibele instelling.
- Je draagt zorg voor een correcte verwerking van de onderzoeksgegevens en adviseert de opdrachtgever over je bevindingen.

Rubriek Organisatie en projectmanagement

- Aansturen en begeleiden van adviesbureaus, veldwerkploegen en andere onderaannemers
- Je stuurt het benodigde veldwerk voor de bodemonderzoeken aan en je regelt het laboratoriumonderzoek
- Je bent als projectleider verantwoordelijk voor de kwaliteit van de door jou uitgevoerde projecten en opgestelde rapporten.
- Verder behoren het opstellen van offertes, de financiële bewaking van je projecten en de interne controle van documenten van collega's tot je werk.

3. Samenvatting beroepsprofiel AD bodem

Uit de bovenstaande beschrijving komt duidelijk naar voren dat het werkveld vraagt om een werknemer, die niet alleen op het gebied van vakinhoudelijke kennis van bodem is geschoold. Vrijwel even belangrijk zijn competenties en vaardigheden op gebied van communicatie, rapportage, leiding geven en projectmanagement.

In het concept studieprogramma komen al deze facetten herkenbaar naar voren. Daarvoor wordt verwezen naar de betreffende bijlage 3.